

กรอบการพัฒนากิจกรรมเชิงพื้นที่
อำเภอป่าต้ว ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอป่าต้ว
จังหวัดยโสธร

คำนำ

การพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ เป็นการมุ่งเน้นการทำความเข้าใจระบบนิเวศการเกษตรทั้งหมดในพื้นที่ เป้าหมายอย่างครอบคลุม ตั้งแต่ปัจจัยการผลิตไปจนถึงการตลาด แนวทางนี้ช่วยให้เราสามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของปัญหา ระบุศักยภาพที่แท้จริง และออกแบบโครงการที่ตอบโจทย์ความต้องการของเกษตรกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ได้อย่างตรงจุดแนวทางฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อแนะนำกระบวนการวิเคราะห์และจัดทำกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ โดยจะนำเสนอขั้นตอนที่ชัดเจน ตั้งแต่การวางรากฐานข้อมูลสภาพทั่วไปของพื้นที่ การวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานเกษตรเพื่อค้นหาปัญหาเชิงลึก การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อเลือกประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อสูงสุดไปจนถึงการออกแบบและจัดทำข้อเสนอโครงการที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ และสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนได้จริง

ขอขอบคุณ หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ทำเอกสารเล่มนี้ให้เป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

สำนักงานเกษตรอำเภอป่าดู้

พ.ศ. ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
สารบัญภาพ	
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๘
<u>ข้อมูลด้านกายภาพ</u>	
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๘
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๘
๑.๒ อาณาเขต	๘
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๙
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๑๐
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๑๐
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๑๑
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๑๑
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	๑๒
๓.๑ ฤดูกาล	๑๒
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๑๒
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๒
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๒
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๑๒
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๓
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๓
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๓
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๔
<u>ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ</u>	
๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๕
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๖
<u>ข้อมูลด้านสังคม</u>	
๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	๑๗
๑.๑ เกษตรกร	๑๗
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๒๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๒๘
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๘
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๒๘
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๘
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๓๐
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๓๑
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๓๒
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๓๒
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๓
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๓๔
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๗
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๓๗
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๓
บรรณานุกรม	๔๕

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๙
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๙
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๑๐
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๑๒
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๑๒
๖	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๑๓
๗	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๑๓
๘	แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๑๔
๙	แสดงข้อมูลพ่อบาดาล	๑๔
๑๐	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๔
๑๑	แสดงข้อมูลด้านพืช	๑๕
๑๒	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๖
๑๓	แสดงข้อมูลด้านประมง	๑๖
๑๔	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๘
๑๕	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๘
๑๖	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๘
๑๗	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๘
๑๘	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๙
๑๙	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๒๑
๒๐	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๒๑
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๒๑
๒๒	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๓
๒๓	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๒๔
๒๔	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๕
๒๕	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๒๕
๒๖	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๒๖
๒๗	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๖

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๘	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๒๗
๒๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง	๒๙
๓๐	แสดงคริวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตมันสำปะหลัง	๒๙
๓๑	แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๙
๓๒	แสดงต้นทุนการผลิต	๓๒
๓๓	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๓๓
๓๔	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๓
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า มันสำปะหลัง อำเภอป่าดิว	๓๔
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๓๗
๓๗	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๓

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ	๘
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ	๑๐
๓	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ	๑๑
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ	๑๑
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ	๑๕
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง	๒๘
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง)	๒๙
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๐
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูก	๓๑
๑๐	แสดงวิธีการตลาดอำเภอ	๓๒

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็น
จำนวน ๑ เทศบาล ๕ อบต. ๕ ตำบล ๕๗ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบลป่าติ้ว
จำนวน ๑ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง

ตำบล หมู่ที่	ตำบลโคกนาโก	ตำบลกระจาย	ตำบลโพธิ์ไทร	ตำบลศรีฐาน	ตำบลเชียงเพ็ง
๑	บ้านดงสว่าง	บ้านกระจาย	บ้านโพธิ์ไทร	บ้านศรีฐาน	บ้านเชียงเพ็ง
๒	บ้านโคกกลาง	บ้านนิคม	บ้านโพธิ์ศรี	บ้านศรีฐาน	บ้านเซ
๓	บ้านนาดี	บ้านกระจาย	บ้านป่าตอง	บ้านศรีฐาน	บ้านโนนม่วง
๔	บ้านโคกนาโก	บ้านคำเกิด	บ้านป่าติ้ว	บ้านศรีฐาน	บ้านเซซ่ง
๕	บ้านหนองแซ้	บ้านหนองบาก	บ้านโพธา	บ้านเตาไห	บ้านโนนตุม
๖	บ้านหนองชุม	บ้านเชียงเครือ	บ้านโพธิ์ญาณ	บ้านกุดสำโรง	บ้านท่าลาด
๗	บ้านโคกสะอาด	บ้านคำเกิด	บ้านกลาง	บ้านเตาไห	บ้านเชียงเพ็ง
๘	บ้านหนองสำโรง	บ้านม่วงไข่	บ้านหนองแสง	บ้านศรีฐาน	
๙	บ้านคำกลาง	บ้านโคกพระเจ้า	บ้านโพธิ์ไทร	บ้านศรีฐาน	
๑๐	บ้านโคกสุวรรณ	บ้านคำสร้างบ่อ	บ้านสระเกษ		
๑๑	บ้านใหม่สามัคคีธรรม	บ้านโนนรัง	บ้านโคกสะอาด		
๑๒	บ้านโคกนาโก	บ้านหนองบาก	บ้านร่มโพธิ์		
๑๓	บ้านหนองแซ้	บ้านกระจาย			
๑๔	บ้านใหม่ชัยพร				
๑๕	บ้านหนองชุม				
๑๖	บ้านอ่างทอง				

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
โพธิ์ไทร	๒๕,๒๘๗.๕	๑	๑	๑๒	๒,๐๐๑
กระจาย	๔๕,๓๗๕	๑	-	๑๓	๒,๕๘๗
โคกนาโก	๗๐,๔๘๑.๒๕	๑	-	๑๖	๒,๙๘๑
เชียงเพ็ง	๒๘,๖๗๕	๑	-	๗	๑,๑๓๗
ศรีฐาน	๒๒,๖๗๕	๑	-	๙	๑,๙๘๗
รวม	๑๙๒,๔๙๓.๗๕	๕	๑	๕๗	๑๐,๖๙๓

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอป่าติ้ว, พ.ศ.๒๕๖๘

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ป่าไม้ อำเภอป่าดิว มีสภาพพื้นที่เป็นลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบสูงและลุ่มๆ ดอนๆ ดินเป็นดินร่วนปนทราย ทิศใต้เป็นที่ลุ่ม ทิศเหนือเป็นป่าโปร่ง อยู่เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง ๑๓๐ เมตร

ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑ แห่ง คือ ป่าโคกนาโก

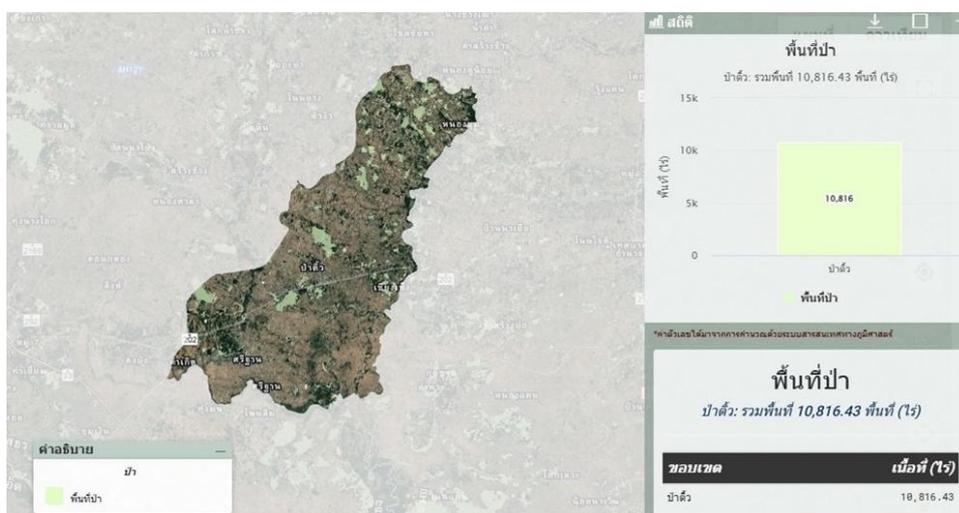
ป่าบ้านนาดี (ครอบคลุมพื้นที่ ตำบลหนองหิน อำเภอมะนังยโสธร, ตำบลโคกนาโก ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอป่าดิว

ป่าดงใหญ่เขียงเครือ คำสร้างบ่อ ม่วงไข่ หมู่ที่ ๘ ตำบลกระเจาย อำเภอป่าดิว

ป่าชุมชนหนองขอนแก่น บ้านม่วงไข่ หมู่ที่ ๘ ตำบลกระเจาย อำเภอป่าดิว

มีภูเขาขนาดเล็ก ภูน้อย บ้านโคกกลาง หมู่ที่ ๒ ตำบลโคกนาโก อำเภอป่าดิว

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอป่าดิว

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอป่าดิว

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
โพธิ์ไทร	๒๕,๒๘๗.๕๐	๘๖๗.๗๓	๓.๔๓
กระเจาย	๔๕,๓๗๕	๒,๔๓๕.๐๑	๕.๓๗
โคกนาโก	๗๐,๔๘๑.๒๕	๖,๖๘๔.๔๒	๙.๔๙
เขียงเพ็ง	๒๘,๖๗๕	๖๙๕.๕๕	๒.๔๓
ศรีฐาน	๒๒,๖๗๕	๑๓๓.๗๒	๐.๕๙
รวม	๑๙๒,๔๙๓.๗๕	๑๐,๘๑๖.๔๓	๕.๖๒

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม มีฝนตกชุกและปริมาณน้ำฝนค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายน

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์ อากาศจะเย็นสบายและแห้งแล้ง อุณหภูมิต่ำสุดอาจต่ำกว่า ๒๐ องศาเซลเซียส

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเมษายน อากาศจะร้อนอบอ้าวและแห้งแล้ง อุณหภูมิสูงสุดอาจสูงถึง ๓๕ องศาเซลเซียสหรือมากกว่า

โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังนี้

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน		←			→							
ฤดูฝน						←				→		
ฤดูหนาว	←→										←→	→

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี

ปี	ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝนสูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๓	๑,๔๓๘.๗๗	๑,๔๓๘.๗๗	๙๕	ส.ค.	๓๕.๗	๑๘.๔	๒๗.๕
๒๕๖๔	๑,๔๙๘.๒๖	๑,๔๙๘.๒๖	๑๐๐	ก.ย.	๓๕.๖	๑๘.๘	๒๗.๘
๒๕๖๕	๑,๘๖๐.๓๕	๑,๘๖๐.๓๕	๑๐๓	ส.ค.	๓๔.๗	๑๘.๙	๒๖.๓
๒๕๖๖	๑,๔๖๙.๑๕	๑,๔๖๙.๑๕	๑๐๑	ก.ย.	๓๕.๘	๑๘.๗	๒๘.๒
๒๕๖๗	๑,๕๕๘.๔๗	๑,๕๕๘.๔๗	๑๐๐	ส.ค.	๓๔.๒	๑๘.๘	๒๗.๔

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอป่าต้ว มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางในการเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้

มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๐๒ (ถนนอรุณประเสริฐ) เส้นทางหลักเชื่อมระหว่าง อำเภอป่าต้ว – อำเภอเมืองยโสธร และระหว่าง อำเภอป่าต้ว – อำเภอเมืองอำนาจเจริญ เป็นถนนลาดยาง ๔ ช่องจราจร ส่วนถนนเชื่อมระหว่าง ตำบล หมู่บ้าน เป็นถนนลาดยาง ๒ ช่องจราจร เช่นกัน และเป็นเส้นทางในการเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทางรถไฟ
 ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ รถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารประจำทาง สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๔ สถานี มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ บริษัทนครชัยแอร์ บริษัทเขมราฐรุ่งเรืองทัวร์ บริษัทบุษราคัมทัวร์ บริษัท ๙๙๙ ขนส่ง จำกัด ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้
 -ทางหลวงหมายเลข ๒๐๒ (ถนนอรุณประเสริฐ) เส้นทางระหว่างอำเภอป่าติว ถึง อำเภอเมืองยโสธร ระยะทาง ๓๐ กิโลเมตร
 -ทางหลวงหมายเลข๒๐๒ (ถนนอรุณประเสริฐ) เส้นทางระหว่างอำเภอป่าติว ถึง อำเภอเมืองอำนาจเจริญ ระยะทาง ๒๘ กิโลเมตร

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

- แหล่งน้ำมีลำน้ำสำคัญ ๒ สาย คือ ลำเซบายและลำน้ำโพง

ลำเซบาย เป็นแม่น้ำสายหลักสายหนึ่งของจังหวัดยโสธร ที่ทอดยาวจากอำเภอเลิงนกทา ผ่านอำเภอไทยเจริญ อำเภอป่าติว จังหวัดยโสธร อำเภอห้วยตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ทั้งสองฝั่ง มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์

ลำน้ำโพง เป็นอีกแหล่งน้ำหนึ่งที่มีความสำคัญของอำเภอป่าติว โดยไหลผ่านตำบลกระจายและตำบลศรีฐาน ทั้งสองฝั่งมีป่าไม้อุดมสมบูรณ์

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูระบายน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
-	-	-	-	-	-

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก กรมชลประทาน,๒๕๖๙

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
๑	โพธิ์ไทร	๑๗	-	๔	๒	๑	๒๔	๑๓	๖,๘๐๐
๒	กระจาย	๑๔	-	๘	๔	๑	๒๕	๑๕	๗,๐๕๐
๓	โคกนาโก	๒๑	๒	๑๐	-	๒	๓๕	๒๓	๑๒,๐๑๐
๔	เชียงเพ็ง	๑๖	-	๕	๓	๑	๒๕	๑๕	๕,๐๐๓
๕	ศรีฐาน	๑๒	-	๖	๔	๒	๒๔	๑๔	๖,๓๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก กรมชลประทาน,๒๕๖๙

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจิว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
๑	โพธิ์ไทร	๔๘๑	๕๐๒	๔๘๓	๕๐๖	๔๘๓	๕๐๖
๒	กระจาย	๕๖๘	๕๙๐	๕๗๐	๖๐๑	๕๗๐	๖๐๑
๓	โคกนาโก	๗๙๔	๘๑๓	๗๙๙	๘๒๐	๗๙๙	๘๒๐
๔	เชียงเพ็ง	๙๗	๑๐๔	๑๐๒	๑๑๒	๑๐๒	๑๑๒
๕	ศรีฐาน	๓๘๕	๓๙๔	๓๘๘	๓๙๘	๓๘๘	๓๙๘

ที่มา : ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๙

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

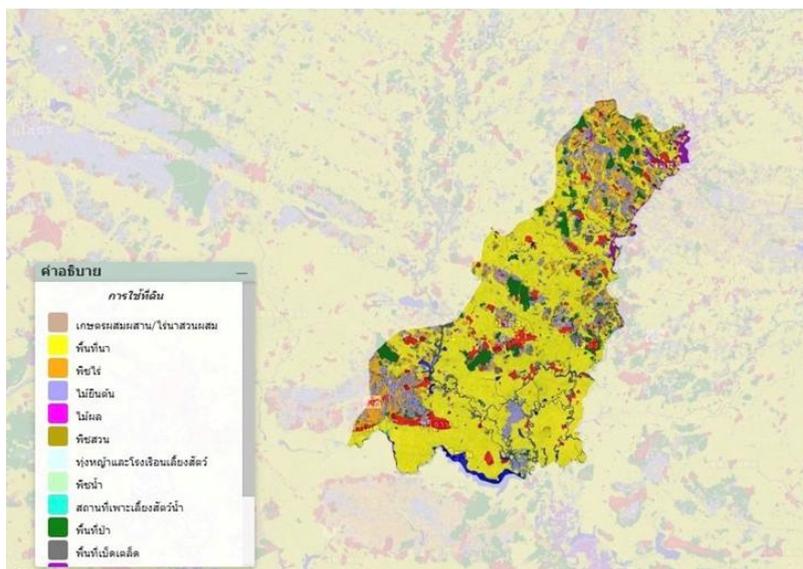
ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๑	โพธิ์ไทร	๖๑	-	๖๑
๒	กระจาย	๙๔	-	๙๔
๓	โคกนาโก	๒๐๒	-	๒๐๒
๔	เชียงเพ็ง	๔	-	๔
๕	ศรีฐาน	๑๘	-	๑๘

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก, พ.ศ.๒๕๖๙

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๑๐,๘๑๖.๔๓	๕.๕๐
พืชไร่	๒๕,๑๙๐.๕๗	๑๒.๘๑
ไม้ยืนต้น	๑๙,๘๒๑.๘๘	๑๐.๐๘
ไม้ผล	๖๙๙.๒๒	๐.๓๖
พืชสวน	๑๒๐.๕๗	๐.๐๖
พื้นที่นา	๑๑๒,๗๓๗.๙๐	๕๗.๓๕
พืชน้ำ	๑๐	๐.๐๑
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๑๙.๗๐	๐.๐๖
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๒๖๗.๕๕	๐.๑๔
พื้นที่ลุ่ม	๒,๕๔๓.๔๙	๑.๒๙
พื้นที่น้ำ	๖,๓๖๙.๘๘	๓.๒๔
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๙,๑๖๑.๕๓	๔.๖๖
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๘,๗๔๖.๓๔	๔.๔๕

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ประชากรอำเภอป่าติว ประชากรมีอาชีพหลักคือ ปลูกข้าว มีพื้นที่การเกษตรจำนวน ๑๒๔,๖๐๕ ไร่ (ร้อยละ ๖๔.๗๓ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่ในเขตชลประทานร้อยละ-.....

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าว (ไร่)	อ้อย โรงงาน (ไร่)	มัน ลำปะหูลัง (ไร่)	ยางพารา (ไร่)	ปาล์ม น้ำมัน (ไร่)	ไม้ผล (ไร่)	พืช อื่นๆ (ไร่)	รวมพื้นที่ การเกษตร ทั้งหมด (ไร่)
โพธิ์ไทร	๒๕,๒๘๗.๕๐	๒๐,๖๒๕.๗๒	๓๕๗.๐๐	๓๓๗.๗๙	๔๓๙.๙๑	๖๗.๕๐	๑๑.๐๐	๓๑.๐๐	๒๑,๘๖๙.๙๒
กระเจาย	๔๕,๓๗๕	๒๑,๐๖๗.๙๗	๑๐๙.๐๐	๕,๗๗๔.๙๗	๒,๗๗๗.๔๑	๒๔.๕๐	๑๐๙.๐๐	๔๐.๐๐	๒๙,๙๐๒.๘๕
โคกนาโก	๗๐,๔๘๑.๒๕	๒๕,๕๒๓.๑๒	๕,๙๔๑.๐๐	๔,๓๘๓.๗๕	๒,๙๗๗.๗๒	๔๖๒.๕๐	๑๑๐.๐๐	๗๘.๐๐	๓๙,๔๗๖.๐๙
เชียงเพ็ง	๒๘,๖๗๕	๑๔,๓๔๔.๕๑	๓๒๗.๐๐	๖๑.๒๕	๑๗๕.๔๐	๓๓.๗๕	๑๒.๐๐	๔๘.๐๐	๑๕,๐๕๑.๙๑
ศรีฐาน	๒๒,๖๗๕	๒๐,๔๓๔.๑๒	๔๐.๐๐	๑,๐๗๙.๒๕	๖๔๔.๐๗	๒๖.๗๕	๕.๐๐	๖๒.๐๐	๒๒,๒๙๑.๑๙
พื้นที่รวม	๑๙๒,๔๙๓.๗๕	๑๐๒,๐๔๕.๔๔	๖,๗๗๑.๐๐	๑๑,๖๓๗.๐๒	๗,๐๐๕.๐๐	๖๑๕.๐๐	๒๔๗.๐๐	๒๕๙.๐๐	๑๒๘,๕๙๑.๙๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าติว, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
โพธิ์ไทร	๗๘๐	๓,๐๑๒	-	๒๘๖	๔๒๒	๓๘,๓๓๕	๔,๐๙๖	-	-
กระจาย	๘๘๐	๓,๕๘๔	-	๗๑๔	๑๓๒	๖๓,๒๑๕	๓,๔๑๑	-	-
โคกนาโก	๙๑๐	๒,๘๕๙	-	๑๖๒	๘๙๒	๓๑,๓๐๓	๔,๑๐๐	-	-
เชียงเพ็ง	๕๓๐	๑,๖๒๕	-	๑๕๐	๑๘๔	๑๕,๙๔๐	๑,๓๔๔	๒๕	-
ศรีฐาน	๖๘๘	๓,๖๗๓	-	๒๘๗	๖๘๓	๒๔,๒๙๐	๑๒,๐๑๙	๘	-
รวมทั้งหมด	๓,๗๘๘	๑๔,๗๕๓	-	๑,๕๙๙	๒,๓๑๓	๑๗๓,๐๘๓	๒๔,๙๗๐	๓๓	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอป่าดิว,พ.ศ.๒๕๖๙

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ ๑ แห่ง คือ อาหารโคขุน
ชื่อโรงงาน อนุรักษ์อาหารสัตว์ ที่ตั้ง ๑๒๑ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลกระจาย อำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน-.....แห่ง คือ.....-.....
ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ ๑ จำนวน คือ ฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อ
ชื่อฟาร์ม อัมพร พรหมลี ฟาร์มที่ตั้ง ๖๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลกระจาย อำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่น ๆ
โพธิ์ไทร	๒๓๕	-	-	-	๒๓๕	-	-
กระจาย	๑๔๖	-	-	-	๑๔๖	-	-
โคกนาโก	๒๐๘	-	-	-	๒๐๘	-	-
เชียงเพ็ง	๒๑๑	-	-	-	๒๑๑	-	-
ศรีฐาน	๑๔๗	-	-	-	๑๔๗	-	-
รวมทั้งหมด	๙๔๗	-	-	-	๙๔๗	-	-

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอป่าดิว,พ.ศ.๒๕๖๙

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ว่า ไม่มี)

สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่นของอำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร คือหมอนขวานผ้าขิด

ประวัติความเป็นมา

หมอนขวานผ้าขิด เป็นหัตถกรรมของอีสานทำจากผ้าทอลายขิด ซึ่งเป็นผ้าทอพื้นเมืองของภาคอีสาน มีลวดลาย รูปแบบหลากหลาย และสีสดใสสวยงาม ซึ่งมีเอกลักษณ์และคุณค่าด้านประโยชน์ใช้สอย ได้รับความนิยมทั่วไป เป็นของใช้ของฝากที่มีชื่อของยโสธร และผลิตกันมากที่บ้านศรีฐาน ตำบลศรีฐาน อำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร

หลังฤดูทำนาชาวบ้านแทบทุกครัวเรือนมีอาชีพทอผ้าและทำหมอนขิด นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปชมและซื้อหมอนขิดไว้เป็นที่ระลึก ซึ่งหมู่บ้านศรีฐาน หมู่บ้านในเขตตำบลศรีฐาน อำเภอป่าดัว รู้จักกันในอีกชื่อหมู่บ้านทำหมอนขิดบ้านศรีฐาน มีชนบธรรมเนียมประเพณีความเป็นอยู่ และการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยาวนาน คือการผลิตหมอนขานผ้าขิด มีการเริ่มต้นมาจากการทำหมอนหนุนซึ่งใช้ในครัวเรือนและใช้ในการแลกเปลี่ยนสิ่งของ เช่น แลกข้าว ปลา พริก หอมและกระเทียมแทนการซื้อขายโดยเฉพาะกับหมู่บ้านอื่นต่อมาจึงมีการพัฒนารูปแบบที่หลากหลาย ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือหมอนขานผ้าขิด ดังนั้นจึงได้เน้นการผลิตและพัฒนาหมอนขานให้มีรูปแบบสวยงาม ในอดีตจะผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือน ทำบุญถวายพระ ตลอดจนใช้ในงานประเพณีต่าง ๆ และเป็นของฝากสำหรับกับญาติพี่น้องต่างถิ่น

การนำหมอนขานผ้าขิดมาเป็นของฝากนี้เองทำให้หมอนขานบ้านศรีฐานเป็นที่รู้จักของคนนอกชุมชน เมื่อมีความต้องการมากขึ้นจึงมีผลิตเพื่อจำหน่าย ผู้ผลิตคนแรก คือนางธรรมมา สู้สงคราม จากนั้นจึงผลิตหมอนขานผ้าขิดเพื่อการจำหน่ายจนเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปจนถึงปัจจุบัน หมู่บ้านทำหมอนขิดบ้านศรีฐาน ห่างจากตัวเมืองยโสธรประมาณ ๒๐ กิโลเมตร ตามเส้นทางยโสธร-ป่าดัว-อำนาจเจริญ (ทางหลวงหมายเลข ๒๐๒) ระหว่างหลักกิโลเมตร ที่ ๑๘-๑๙ แยกทางขวามือเข้าไปทางลูกรังอีก ๓ กิโลเมตร หลังฤดูทำนา ชาวบ้านแทบทุกครัวเรือนมีอาชีพทอผ้าและทำหมอนขิด นักท่องเที่ยวเข้าไปชมและซื้อหมอนขิดไว้เป็นที่ระลึก นับเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่นารายได้เป็นอันดับสองรองจากการทำนา ผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงของหมู่บ้านศรีฐานคือ หมอนขานผ้าขิด เป็นผลิตภัณฑ์ที่ปรากฏ ในคำขวัญของจังหวัดยโสธร และมีประวัติความเป็นมายาวนาน พัฒนารูปแบบการผลิตอย่างต่อเนื่อง นอกจากหมอนขานแล้วยังมีผลิตภัณฑ์อีกหลายอย่างเช่น ที่นอนพับ ที่นอนระนาด หมอนกระดุก หมอนรองคอ หมอนผลไม้ เบาะรองนั่ง และหมอนอิง เป็นต้น

นอกจากการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์แล้วยังมีการพัฒนาด้านการตลาด การสร้างเครือข่ายการตลาด บรรลุภัณฑ์ ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ข้าราชการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีการจัดนิทรรศการและจำหน่ายสินค้า OTOP เมืองทองธานี และสถานที่สำคัญอีกหลายแห่ง ทำให้ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์หมอนขิดมีมูลค่าสูงขึ้นทุกปี หมอนขานผ้าขิดเป็นหัตถกรรมของชาวอีสานที่มีเอกลักษณ์และคุณค่าด้านประโยชน์ใช้สอย ได้รับความนิยมทั่วไป เป็นของใช้ของฝากที่มีชื่อของยโสธร ทำจากผ้าทอลายขิด ซึ่งเป็นผ้าทอพื้นเมืองของภาคอีสาน มีลวดลาย รูปแบบหลากหลาย และสีสันสดใสสวยงาม หมอนขานผ้าขิด เป็นหนึ่งในวัฒนธรรมที่มีมาแต่โบราณกาล มีเอกลักษณ์อันโดดเด่น แสดงถึงภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ ต่อมาได้เห็นหมอนในจังหวัดอื่นที่ใช้ผ้าดินเงินดินทองมาทำ จึงได้นำมาพัฒนาการทำหมอนจากผ้าดินเงินดินทอง และต่อมา ได้พัฒนานำผ้าขิดมาทำหมอน เพิ่มรูปแบบหลากหลายมากขึ้น เช่น ที่นอน ที่รองนั่ง ในการผลิตหมอนขานผ้าขิดออกจำหน่าย เอกลักษณ์/จุดเด่นผลิตภัณฑ์ หมอนขานผ้าขิด เป็นของใช้ของตกแต่งสำหรับประดับบ้านเรือน มีรูปแบบสวยงามกะทัดรัด มีหลากหลายรูปแบบ และขนาดตามความต้องการของลูกค้า และเป็นผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อ ของตำบลศรีฐาน เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดตั้งคำขวัญของจังหวัดยโสธร "เมืองบั้งไฟโก้ แตงโมหวาน หมอนขานผ้าขิด แหล่งผลิตข้าวหอมมะลิ"

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครัวเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	โพธิ์ไทร	๒,๐๐๑	๑,๗๗๙	๒,๙๘๖	๓,๐๓๕	๖,๐๒๑
๒	กระจาย	๒,๕๘๗	๑,๘๓๕	๓,๗๑๖	๓,๗๒๗	๗,๔๔๓
๓	โคกนาโก	๒,๙๘๑	๑,๘๖๗	๔,๒๒๒	๔,๒๔๕	๘,๔๖๗
๔	เชียงเพ็ง	๑,๑๓๗	๑,๐๔๕	๑,๖๘๔	๑,๖๘๖	๓,๓๗๐
๕	ศรีฐาน	๑,๙๘๗	๑,๓๓๑	๓,๐๐๖	๓,๑๔๓	๖,๑๔๙
รวม		๑๐,๖๙๓	๗,๕๓๑	๑๕,๖๑๔	๑๕,๘๓๖	๓๑,๔๕๐

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอป่าต้ว,พ.ศ.๒๕๖๙

๒) หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๐๖๙.๐๐	๒๙.๔๐
๕๖ - ๖๕ ปี	๒,๒๖๙.๐๐	๓๒.๒๔
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๗๙๐.๐๐	๒๕.๔๓
๓๖ - ๔๕ ปี	๖๔๘.๐๐	๙.๒๑
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๔๒.๐๐	๓.๔๔
๑๘ - ๒๕ ปี	๒๐.๐๐	๐.๒๘
รวม	๗,๐๓๘.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๖,๘๐๖.๐๐	๙๖.๗๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๓๒.๐๐	๓.๓๐
รวม	๖,๘๐๖.๐๐	๙๖.๗๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าต้ว พ.ศ. ๒๕๖๘

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๖,๕๖๑.๐๐	๗๒.๒๗
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒,๐๔๔.๐๐	๒๒.๕๒
เช่า	๔๗๓.๐๐	๕.๒๑
รวม	๖,๕๖๑.๐๐	๗๒.๒๗

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครุว์เรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๕,๓๕๙.๐๐	๑,๑๔๐.๐๐	๐	๘๓๐.๐๐	๖,๕๖๑.๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) รายได้ รายจ่ายของครุว์เรือนเกษตรกร

เกษตรกรที่มีรายได้ในภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตรของครุว์เรือนเกษตรกร

เฉลี่ย ๓๔,๘๒๐ บาท/ครุว์เรือน/ปี

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

เกษตรกรมีสินเชื่อและหนี้สินในภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตรของครุว์เรือนเกษตรกร

เฉลี่ย ๑๑๙,๙๐๐ บาท/ครุว์เรือน/ปี

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

เกษตรกรอำเภอป่าติ้วส่วนมากจะนับถือศาสนาพุทธประมาณ ๙๘ % และศาสนาอื่นๆ ประมาณ ๒ % โดยมีการปฏิบัติธรรมและพิธีกรรมทางศาสนา เกี่ยวข้องกับประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมา ตั้งแต่บรรพบุรุษ โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้นำทางศาสนา มีคณะกรรมการวัดที่ร่วมการสร้างความเจริญของศาสนา ด้าน วัตถุ เช่น โบสถ์ ศาสนา กุฏิ ซุ้มประตูด และกิจกรรมทางศาสนาของพระพุทธรูปศาสนิกชนเป็นประจำ โดยเฉพาะ วันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลต่างๆ จะมีประชาชนมาร่วมทำบุญอย่างพร้อมเพียง

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ประชากรในอำเภอป่าติ้ว มีการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี และพิธีการสืบเนื่อง ติดต่อกันมานาน จนถึงปัจจุบัน ตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมซึ่งได้ปฏิบัติในชุมชนดังนี้

ประเพณีบุญข้าวจี ประเพณีบุญเดือนสามบุญข้าวจี กระทำกันในวันมาฆบูชาโดยการ นำเอาข้าวเหนียวที่นึ่งสุกแล้ว ปั้นเป็นก้อนย่างไฟให้แห้งกรอบ ทาด้วยไขผสมน้ำอ้อย ทำให้กรอบ ๓ ก้อน แล้วนำไป ถวายพระที่วัด และมีการเสี่ยงทายโดยใช้ไข่เรียกว่า บุญเบิกบ้าน เพื่อเสี่ยงทายความอุดมสมบูรณ์ในหมู่บ้าน เสี่ยงทายฟ้าฝนตกต้องตามฤดูกาล

ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีบุญเดือนห้าการสงกรานต์ ซึ่งเป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทยตอนเช้าจะมีการทำบุญตักบาตรที่วัด และวัดจะอัญเชิญพระพุทธรูปมาประดิษฐานไว้ศาลาวัด เพื่อให้ชาวบ้านได้สรงน้ำ ช่วงบ่ายจะมีการแห่ทางสงกรานต์รอบหมู่บ้าน พอเสร็จจากการแห่ทางสงกรานต์แล้ว ก็จะเป็นพิธีรดน้ำดำหัว โดยเริ่มจากพระสงฆ์และผู้สูงอายุของชุมชน เพื่อขอพรให้เป็นศิริมงคลแก่ชีวิต และยังมี การสาดน้ำกันอย่างสนุกสนาน

ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีบุญเดือนหก เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ มีความเชื่อว่าเป็นการขอฝนและบูชาพญาแถน ขอให้ตกลงมาตามฤดูกาล การจัดงานจะประชาสัมพันธ์ ไปยังหมู่บ้านใกล้เคียง เพื่อนำบั้งไฟมาแข่งขันประกวด การแข่งขันบั้งไฟสูงส่วนมากจะจัดสองวัน วันแรกจะประกวด บั้งไฟสวยงามพร้อมขบวนพ้อนรำจากหมู่บ้านต่าง ๆ วันที่สองจะประกวดบั้งไฟขึ้นสูง ก่อนจะมีการแข่งขันกันนั้น จะมีการจุดบั้งไฟเสี่ยงทายก่อน ซึ่งเป็นการจุดเพื่อพยากรณ์ว่า ถ้าบั้งไฟขึ้นสูงปีนั้นฝนจะตกต้องตามฤดูกาลน้ำในนา

มีความอุดมสมบูรณ์ หลังจากนั้นจะเป็นการจุดบั้งไฟของคณะต่าง ๆ ถ้าบั้งไฟใครอยู่บนฟ้าและทำเวลาได้นานที่สุดเป็นผู้ชนะ ถ้าบั้งไฟใคร ไม่ขึ้นหรือแตก ชาวบ้านจะช่วยกันห้ามเข้าคลุกโคลนตมเป็นที่สนุกสนาน

ประเพณีบุญผะเหวด ประเพณีนี้ชาวบ้านได้ทำสืบทอดกันมาแต่สมัยโบราณ ตอนเย็นนำคณะกองยาวแห่พระเวสสันดรจากนอกหมู่บ้านเข้ามาทำพิธีที่วัด แล้วเจริญพระพุทธมนต์ กลางคืนมีมโหรีสมโภช เวลา ๐๔.๐๐ น.ชาวบ้านนำคณะกองยาวทำพิธีแห่ข้าวพันก้อนจากวัดไปรอบหมู่บ้านและกลับเข้ามาวัดทำพิธีเจริญพระพุทธมนต์ แล้วนิมนต์พระจากบ้านต่าง ๆ มาเทศน์มหาชาติและถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์เป็นอันเสร็จพิธี

ประเพณีเดือนแปด มีประเพณีบุญเข้าพรรษาตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือนแปด ชาวบ้านนิยมบวชลูกหลานในช่วงเข้าพรรษา เพื่อให้ศึกษาพระธรรมวินัย และเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาตามประเพณี ตั้งแต่สมัยพุทธกาลภิกษุจะอยู่ประจำเป็นเวลา ๓ เดือน ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึง ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ในงานบุญเข้าพรรษาตอนเช้าจะมีการทำบุญตักบาตร ช่วงบ่ายมีการถวายผ้าอาบน้ำฝน ดอกไม้ธูปเทียนถวายนม น้ำตาล กาแฟ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชาในการจำพรรษาตลอด ๓ เดือน ตอนเย็นจะมีการทำวัด และเวียนเทียน โดยเจ้าอาวาสและญาติโยม

ประเพณีเดือนเก้าเดือนสิบ ประเพณีบุญข้าวสาก ข้าวประดับดิน ตรงกับวันเพ็ญเดือนสิบ เรียกว่าบุญเดือนสิบ เป็นการอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว ส่วนข้าวประดับดินจะเป็นการนำอาหารที่จัดไว้ไปแขวนตามต้นไม้ เพื่อเรียกวินญาณให้มารับของกินในวันเดือนดับ การทำบุญข้าวสากจะเขียนชื่อพระภิกษุลงในบาตร ถ้าผู้ใดจับฉลากของพระภิกษุองค์ใดได้ ก็ให้นำมาถวายพระภิกษุองค์นั้น โดยเขียนชื่อผู้ล่วงลับไปแล้ว และข้าวสากที่ทำใบตองข้างในบรรจุ

อาหารคาวหวานข้างในแล้ว เย็บติดกัน นำมาถวายแต่พระภิกษุสงฆ์ เมื่อฉันเสร็จแล้วจะมีการฟังเทศน์ และกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้กับญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว แล้วนำข้าวสากไปไว้ที่นา เพื่อให้เจ้านาหรือที่เรียกกันว่าตาแฮกได้กินเป็นการเลี้ยงตาแฮกให้ได้ข้าวงาม

ประเพณีบุญเดือนสิบเอ็ด ประเพณีเดือนสิบเอ็ดคือประเพณีออกพรรษา ในตอนเช้าชาวบ้านจะร่วมกันทำบุญตักบาตรที่วัด ตอนกลางคืนจะมีการถวายต้นปราสาทผึ้ง ซึ่งประกอบด้วยข้าวสาร เสื้อ ผึ้ง ดอกไม้ธูปเทียน เข้าวันแรม ๑ ค่ำ จะมีการทำบุญตักบาตรเทโว โดยพระสงฆ์จะเวียน ๓ รอบ รอบที่ ๑ จะเป็นปัจจัยรอบที่ ๒ จะเป็นข้าวสารอาหารแห้ง รอบที่ ๓ จะเป็นข้าวสุก เมื่อครบสามรอบก็เป็นอันเสร็จพิธี

บุญเดือนสิบสอง ในเดือนสิบสอง จะมีประเพณีบุญกฐินเริ่มจากออกพรรษา คือ แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันเพ็ญเดือนสิบสอง ผู้ที่ต้องการจะทำบุญกฐินจะต้องเขียนฉลากจองวัดที่จะทอดถวายโดยในปีหนึ่งแต่ละวัดจะมีการรับกฐินได้เพียงหนึ่งครั้ง และเมื่อถึงวันทอดกฐินเจ้าภาพต้องเตรียมองค์กฐินให้พร้อมและนำถวายตามที่กำหนดไว้

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
โพธิ์ไทร	๑	๕๐	๔	๔๓๗	๒	๕๐	๖	๘๖	-	-	๑๒	๓,๒๖๘
กระจาย	๒	๑๗๙	๖	๔๒๔	๓	๗๕	๑๙	๔๓๕	๑	๑,๖๐๐	๑๒	๓,๘๑๓
โคกนาโก	๒	๗๕	๓	๔๐๖	๔	๑๐๐	๑๓	๕๘๗	-	-	๑๒	๓,๒๒๔
เชียงเพ็ง	๒	๖๐	๔	๓๗๓	๑	๒๕	๑๑	๑๘๕	-	-	๑๒	๑,๔๓๕
ศรีฐาน	๑	๓๕	๒	๑๖๒	๑	๒๕	๙	๒๐๕	๑	๑,๒๒๕	๑๒	๓,๓๑๗
รวม	๘	๓๙๙	๑๙	๑,๘๐๒	๑๑	๒๗๕	๕๘	๑,๔๙๘	๒	๒,๘๒๕	๖๐	๑๕,๐๕๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าดิว, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	-
เครื่องดื่ม	-
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๓
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๑๘
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑
รวม	๒๒

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอป่าดิว, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดก้าน้ำบ้านโคกสะอาด ม.๑๑	๑๑	โพธิ์ไทร	๑๗
วิสาหกิจชุมชนโรงเรียนชานาเกษตรอินทรีย์บ้านโพธิ์ศรี	๒	โพธิ์ไทร	๒๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ดบ้านโพธิ์ศรี	๒	โพธิ์ไทร	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพริกบ้านโพธิ์ฐาน	๖	โพธิ์ไทร	๒๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์ตลาดสดเทศบาลป่าดิว	๔	โพธิ์ไทร	๒๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศิริพัฒนาป่าดิว	๓	โพธิ์ไทร	๑๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกระจาย ๓ ร่วมพัฒนา	๓	กระจาย	๑๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์กระจาย	๑๒	กระจาย	๑๖

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนปลูกมันสำปะหลัง ม.๔ คำเกิดใน	๔	กระจาย	๒๘
วิสาหกิจชุมชนหมู่ ๔ พัฒนา	๔	กระจาย	๑๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้รวบรวมผลผลิตการเกษตร ม.๙ บ้านโคกพระเจ้า	๙	กระจาย	๑๙
วิสาหกิจชุมชนพัฒนาข้าวคำสร้างบ่อ หมู่ ๑๐	๑๐	กระจาย	๒๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตมันสำปะหลังอินทรีย์ตำบลกระจาย	๓	กระจาย	๒๓
วิสาหกิจชุมชนโคขุนกระจายก้าวหน้า	๓	กระจาย	๑๘
วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและแปรรูปข้าวบ้านคำเกิด	๔	กระจาย	๑๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคขุนกระจาย	๑๓	กระจาย	๒๐
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลกระจาย	๓	กระจาย	๓๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ยางพารา หมู่ ๑ ตำบลกระจาย	๑	กระจาย	๖๗
วิสาหกิจชุมชนเกษตรพอเพียงบ้านหนองบาก	๑๒	กระจาย	๒๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรเพื่อการผลิตบ้านเชียงเครือ	๖	กระจาย	๒๔
วิสาหกิจชุมชนเพียงพอที่บ้านคำเกิด	๗	กระจาย	๑๑
วิสาหกิจชุมชนโรงเรียนเกษตรอินทรีย์บ้านหนองบาก	๑๒	กระจาย	๓๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคแม่พันธุ์นิคม	๒	กระจาย	๑๘
วิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์	๗	กระจาย	๑๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวคุณค่าชาวนาคุณธรรมจังหวัดยโสธร	๘	กระจาย	๒๐
วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านโคกสะอาด	๗	โคกนาโก	๑๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองบ้านนาดี	๓	โคกนาโก	๒๐
วิสาหกิจชุมชนร้านค้าชุมชนบ้านค้ำกลาง	๙	โคกนาโก	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรทุ่งนาโพธิ์	๔	โคกนาโก	๒๕
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงกบบ้านหนองสำโรง	๘	โคกนาโก	๒๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านใหม่ชัยพร	๑๔	โคกนาโก	๑๖
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านใหม่ชัยพร	๑๔	โคกนาโก	๑๖
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่มันสำปะหลังโคกนาโก	๙	โคกนาโก	๒๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนวดแผนโบราณบ้านโคกนาโก	๔	โคกนาโก	๑๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปลูกถั่วและแปรรูปถั่วลิสงบ้านค้ำกลาง	๙	โคกนาโก	๑๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสายใยรักแห่งครอบครัว สหกรณ์ร้านค้าบ้านโคกนาโก หมู่ ๔,๑๒	๑๒	โคกนาโก	๒๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะปลูกเห็ดบ้านนาดี หมู่ ๓ เขต สปก. ต.โคกนาโก อ.ป่าดัว จ.ยโสธร	๓	โคกนาโก	๑๒
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโค กระบือ ตำบลโคกนาโก หมู่ ๑๒	๑๒	โคกนาโก	๑๔

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนดอกกระเจียวหวานอินทรีย์	๑๒	โคกนาโก	๑๕
วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงโคแบบพัฒนาบ้านเชียงเพ็ง	๑	เชียงเพ็ง	๑๗
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคแม่พันธุ์ หมู่ ๕	๕	เชียงเพ็ง	๒๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บกระเป๋าบ้านเชียงเพ็ง	๑	เชียงเพ็ง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลา บ้านเชียงเพ็ง หมู่ ๑,๗	๑	เชียงเพ็ง	๒๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์บ้านเชียงเพ็ง	๗	เชียงเพ็ง	๒๐
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปไม้ไผ่และสมุนไพรบ้านเชียงเพ็ง	๗	เชียงเพ็ง	๑๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกข้าวอินทรีย์	๗	เชียงเพ็ง	๑๖
วิสาหกิจชุมชนลำเช่ารวมใจ	๒	เชียงเพ็ง	๒๘
วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรเชียงเพ็งรุ่งเรือง	๑	เชียงเพ็ง	๑๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มฉางข้าว	๔	เชียงเพ็ง	๑๙
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปถั่วลิสงบ้านท่าลาด	๖	เชียงเพ็ง	๒๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านศรีฐาน	๘	ศรีฐาน	๒๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติศรีฐาน	๑	ศรีฐาน	๑๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าติ้ว,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรบ้านโคกสะอาด	๗	โคกนาโก	๑๕
กลุ่มยุวเกษตรกรกลุ่มยุวเกษตรกรศิริพัฒนาป่าตอง	๓	โพธิ์ไทร	๑๕
กลุ่มยุวเกษตรกรกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านโคกนาโก	๔	โคกนาโก	๒๑
กลุ่มยุวเกษตรกรกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านโคกพระเจ้าโนนรัง	๙	กระจาย	๒๐
กลุ่มยุวเกษตรกรกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนหนองบกก้าวหน้า	๔	กระจาย	๑๙
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนศรีฐาน-กระจายศึกษา	๓	กระจาย	๒๕
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านหนองแค	๑๓	โคกนาโก	๑๗
กลุ่มยุวเกษตรกรหนองชุมสามัคคี	๑๕	โคกนาโก	๑๖
กลุ่มยุวเกษตรกรสามัคคีเชียงเพ็ง	๑	เชียงเพ็ง	๑๘
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนโพธิ์ไทร-โพธิ์ศรี	๒	โพธิ์ไทร	๑๗
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน	๙	ศรีฐาน	๒๒
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรโคกนาโก	๔	โคกนาโก	๑๔
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรลำเช่ารวมใจ	๒	เชียงเพ็ง	๑๖

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรบ้านโคกสะอาด	๗	โคกนาโก	๑๕
กลุ่มยุวเกษตรกรกรกลุ่มยุวเกษตรกรศิริพัฒนาป่าตอง	๓	โพธิ์ไทร	๑๕
กลุ่มยุวเกษตรกรกรกลุ่มยุวเกษตรกรกรในโรงเรียนบ้านโคกนาโก	๔	โคกนาโก	๒๑
กลุ่มยุวเกษตรกรกรกลุ่มยุวเกษตรกรกรในโรงเรียนบ้านโคกพระเจ้าโนนรัง	๙	กระจาย	๒๐
กลุ่มยุวเกษตรกรกรกลุ่มยุวเกษตรกรกรในโรงเรียนหนองบกก้าวหน้า	๔	กระจาย	๑๙
กลุ่มยุวเกษตรกรกรในโรงเรียนศรีฐาน-กระจายศึกษา	๓	กระจาย	๒๕
กลุ่มยุวเกษตรกรกรในโรงเรียนบ้านหนองแซ่	๑๓	โคกนาโก	๑๗
กลุ่มยุวเกษตรกรกรหนองชุมสามัคคี	๑๕	โคกนาโก	๑๖
กลุ่มยุวเกษตรกรกรสามัคคีเชียงเพ็ง	๑	เชียงเพ็ง	๑๘
กลุ่มยุวเกษตรกรกรในโรงเรียนโพธิ์ไทร-โพธิ์ศรี	๒	โพธิ์ไทร	๑๗
กลุ่มยุวเกษตรกรกรในโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน	๙	ศรีฐาน	๒๒
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรโคกนาโก	๔	โคกนาโก	๑๔
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรลำเซวรมใจ	๒	เชียงเพ็ง	๑๖
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรกระจาย ๓ พัฒนา	๓	กระจาย	๑๕
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรศรีฐานพลังสามัคคี	๑	ศรีฐาน	๑๔
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรเชียงเพ็งรุ่งเรือง	๑	เชียงเพ็ง	๑๗
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรเตาไหสามัคคี	๕	ศรีฐาน	๑๕
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรกลางก้าวหน้า	๗	โพธิ์ไทร	๑๔
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ข้าวชุมชนบ้านกระจาย ม.๓	๑	กระจาย	๑๗
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ข้าวชุมชนบ้านกลาง-สระเกษ ม.๗,๑๐	๗	โพธิ์ไทร	๑๓
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ข้าวชุมชนบ้านศรีฐาน ม.๒	๒	ศรีฐาน	๑๒
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกถั่วลิสงบ้านค้ำกลาง	๙	โคกนาโก	๓๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าดัว,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์กระจาย	๕	กระจาย	๒๔
กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพารากระจาย	๑	กระจาย	๙๐
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์โพธิ์ไทร	๓	โพธิ์ไทร	๓๒
สหกรณ์การเกษตรป่าดัว จำกัด	๑๒	โพธิ์ไทร	๗๓
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านเตาไห (๒) จำกัด	๗	ศรีฐาน	๔๒
สหกรณ์เครดิตยูเนียนสถาบันการเงินชุมชนตำบลศรีฐาน จำกัด	๒	ศรีฐาน	๔๖

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร,พ.ศ.๒๕๖๙.

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
โพธิ์ไทร	-	๓	๒	๒	๑	๑	-	-	-
กระจาย	๑	๗	๒	๑	๑	๑	-	-	๑
โคกนาโก	-	๗	๑	๑	๑	๑	-	-	-
เชียงเพ็ง	-	๕	๑	๑	๑	๑	-	-	-
ศรีฐาน	-	๕	๑	๑	๑	๑	-	-	-
รวม	๑	๒๖	๕	๖	๕	๕	-	-	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านดุง, พ.ศ.๒๕๖๙

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร फलวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
โพธิ์ไทร	๐	๑	๑	๗	๑๔	๑๒	๕	๐	๐
กระจาย	๑	๐	๓	๑๑	๑๔	๑๓	๒	๑	๐
โคกนาโก	๑	๒	๗	๒๐	๑๗	๑๖	๔	๑	๓
เชียงเพ็ง	๐	๐	๔	๗	๘	๗	๒	๐	๐
ศรีฐาน	๑	๐	๓	๑๐	๑๐	๙	๒	๐	๐
รวม	๓	๓	๑๘	๕๕	๖๓	๕๗	๑๕	๒	๓

หมายเหตุ : อาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านดุง, พ.ศ.๒๕๖๙

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอบ้านดุง มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้นำดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน จำนวน ๑๓ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
โพธิ์ไทร	๑	หมอดิน
กระจาย	๒	ข้าว/ศจช.,มันสำปะหลังน้ำหยด
โคกนาโก	๓	หมอดิน,การปลูกพืช,การปลูกผักปลอดสารพิษ
เชียงเพ็ง	๓	ยาสมุนไพรพื้นบ้าน,ศาสนพิธี
ศรีฐาน	๔	สหกรณ์/ศาสนพิธี,การปลูกข้าวอินทรีย์/การแปรรูปข้าว,การทำหมอนขิต,การแปรรูปปลา
รวม	๑๓	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าติ้ว, พ.ศ.๒๕๖๙

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	สวนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์	เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๗	กระจาย
๒	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่โคกนาโกหมู่ ๓	เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	โคกนาโก
๓	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ตำบลโคกนาโก	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๙	โคกนาโก
๔	ธันท์ฟาร์ม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๗	โคกนาโก
๕	สวน Wann Wallen	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๑	โคกนาโก
๖	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๑๒	กระจาย
๗	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๓	กระจาย
๘	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ศรีฐาน หมู่ ๑	ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	ศรีฐาน
๙	ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ศรีฐาน หมู่ ๘	เกษตรอินทรีย์	๘	ศรีฐาน
๑๐	ศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงศรีฐานหมู่ ๘	ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๘	ศรีฐาน
๑๑	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่เชียงเพ็ง หมู่ ๖	ทฤษฎีใหม่เกษตรผสมผสาน	๖	เชียงเพ็ง
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์เชียงเพ็ง หมู่ ๗	ข้าว/ผักอินทรีย์	๗	เชียงเพ็ง
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโพธิ์ไทร หมู่ ๘	ไผ่กิมซุง	๘	โพธิ์ไทร
๑๔	สวนร่มฤทัย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๗	กระจาย
๑๕	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่โคกนาโกหมู่ ๑๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๒	โคกนาโก
๑๖	สวนไร่ฮักทองคำ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๗	กระจาย
๑๗	แปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์ หมู่ ๘ ตำบลกระจาย	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๘	กระจาย
๑๘	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ตำบลกระจาย	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๓	กระจาย
๑๙	ศูนย์เรียนรู้หลักทองคำ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	เชียงเพ็ง

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๒๐	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโพธิ์ไทรหมู่ ๑๐	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๐	โพธิ์ไทร
๒๑	ศูนย์เรียนรู้ YSF โพธิ์ไทร หมู่ ๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	โพธิ์ไทร
๒๒	สวนเงาะแม่อาด	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	โคกนาโก
๒๓	ศูนย์เรียนรู้สวนเกษตรบ้านศรีฐาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	ศรีฐาน
๒๔	ศูนย์เรียนรู้ศูนย์ส่งเสริมอาชีพคนพิการในชุมชนยโสธร (ฟาร์มบาย)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	เชียงเพ็ง
๒๕	สวน Yuki Fun House	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	เชียงเพ็ง
๒๖	ศูนย์เรียนรู้ นางพรนิภา นาคำ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	โคกนาโก
๒๗	สวนลองเบ็งแมร์	ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๙	ศรีฐาน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าติ้ว, พ.ศ.๒๕๖๙

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๖ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	โพธิ์ไทร	แปลงใหญ่พริก หมู่ ๖ ตำบลโพธิ์ไทร	พริก	๓๑	๑๑๓
๒	โคกนาโก	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๙ ตำบลโคกนาโก	มันสำปะหลัง	๑๕๐	๒,๕๓๐
๓	กระเจาย	แปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์ หมู่ ๘ ตำบลกระเจาย (วิสาหกิจชุมชนข้าวคุณค่าชาวนาคูณธรรม)	ข้าว	๔๘	๕๕๖
๔	กระเจาย	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๔ ตำบลกระเจาย	มันสำปะหลัง	๗๓	๘๕๔
๕	กระเจาย	แปลงใหญ่ยางพารา หมู่ ๑ ตำบลกระเจาย	ยางพารา	๙๐	๑,๐๔๒
๖	กระเจาย	แปลงใหญ่สมุนไพรมะม่วง หมู่ ๖ ตำบลกระเจาย	สมุนไพรมะม่วง	๓๐	๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าติ้ว, พ.ศ.๒๕๖๙

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ
สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้า มั้่นสำปะหลัง

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

น้ำฝน ชลประทาน บ่อน้ำบาดาล แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

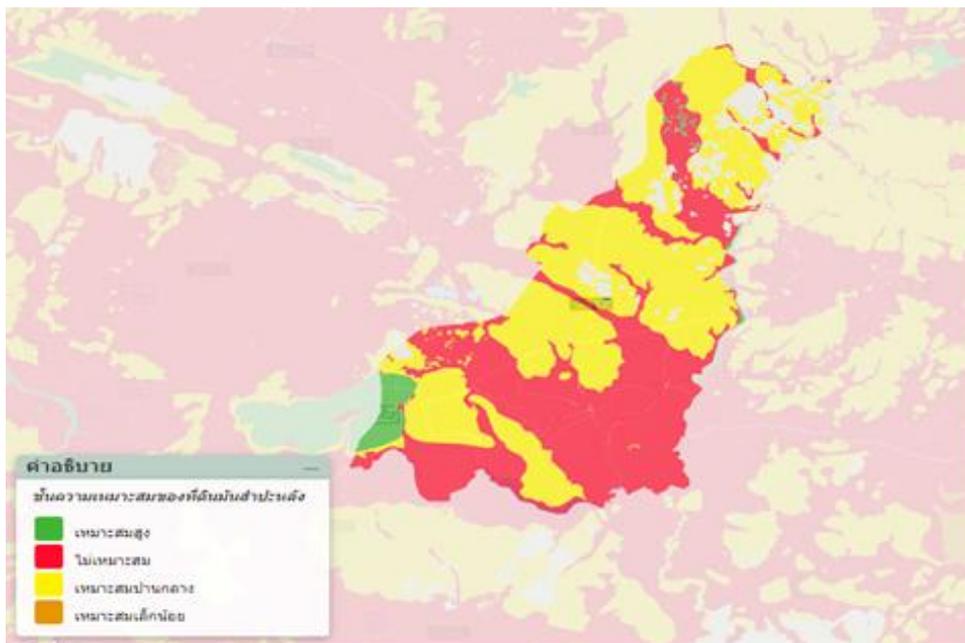
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอป่าดัว	๔,๔๙๑.๖๘	๔๖,๙๙๔.๑๔	๗,๐๙๘.๕๖	๘๓,๙๐๙.๗๐	๑๔๒,๔๙๔.๐๘
โพธิ์ไทร	-	๑๔,๒๗๗.๓๐	-	๑๒,๑๐๖.๕๐	๒๖,๓๘๓.๘๐
กระจาย	๔,๔๙๑.๖๘	๑๗,๗๒๙.๗๐	-	๒๔,๘๖๙.๗๐	๔๗,๐๙๑.๐๘
โคกนาโก	-	๓๕,๑๕๗.๗๐	๗,๐๙๘.๕๖	๑๕,๗๒๔.๙๐	๕๗,๙๘๑.๑๖
เชียงเพ็ง	-	๖,๔๗๙.๘๕	-	๑๕,๖๖๐.๘๐	๒๒,๑๔๐.๖๕
ศรีฐาน	-	๘,๕๐๗.๒๙	-	๑๕,๕๔๗.๘๐	๒๔,๐๕๕.๐๙

ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตมันสำปะหลัง

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
โคกนาโก	๔๔๖	๔,๓๗๓.๐๐	๔,๓๗๓.๐๐	๑๙,๑๖๓.๐๐	๓.๕
โพธิ์ไทร	๓๕	๒๓๓.๗๙	๒๓๓.๗๙	๑,๐๐๔.๑๖	๓.๕
ศรีฐาน	๓๐	๑๔๖.๕๐	๑๔๖.๕๐	๕๓๕.๐๐	๓.๕
กระเจาย	๔๑๖	๓,๕๗๒.๗๓	๓,๕๗๒.๗๓	๑๔,๗๔๓.๙๒	๓.๕
เชียงเพ็ง	๖	๖๑.๒๕	๖๑.๒๕	๓๐๑.๐๐	๓.๕
รวม	๙๒๘	๘,๓๘๗.๒๘	๘,๓๘๗.๒๘	๓๕,๗๔๗.๑๒	๓.๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านดุง, พ.ศ.๒๕๖๘

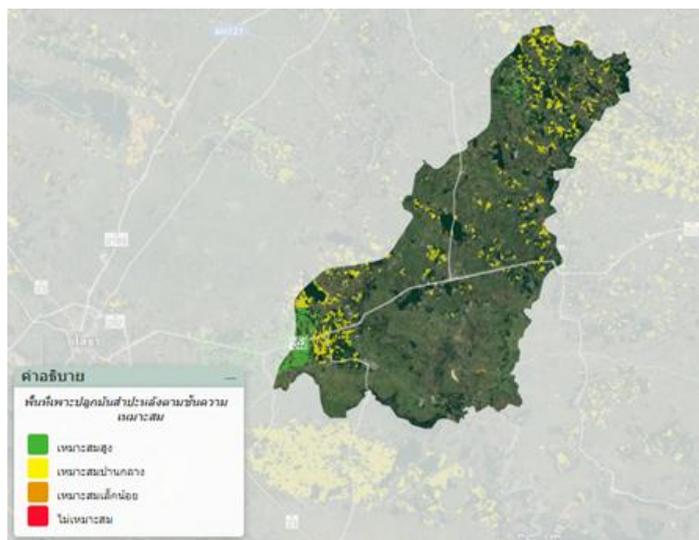
ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง)
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก , พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอบ้านดุง	๒,๕๗๙.๔๗	๘,๓๔๖.๓๓	๑,๖๐๐.๑๐	๒,๐๙๐.๔๓	๑๔,๖๑๖.๓๓
โพธิ์ไทร	-	๙๙๒.๖๔	-	๙.๙๔	๑,๐๐๒.๕๘
กระเจาย	๒,๕๗๙.๔๗	๓,๒๖๑.๙๒	-	๑,๐๒๔.๕๘	๖,๘๖๕.๙๗
โคกนาโก	-	๓,๔๕๕.๗๘	๑,๖๐๐.๑๐	๙๕๘.๕๒	๖,๐๑๔.๔๐
เชียงเพ็ง	-	๕๘๔.๘๙	-	๘๓.๓๒	๖๖๘.๒๐
ศรีฐาน	-	๕๑.๑๐	-	๑๔.๐๗	๖๕.๑๗

ที่มา: ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี

การใช้พันธุ์ดีการเลือกพันธุ์ดี ให้เหมาะสมกับพื้นที่เป็นการลดต้นทุนการผลิตโดยพิจารณาจากปริมาณน้ำฝนร่วมด้วยในพื้นที่อำเภอป่าติ้วควรใช้พันธุ์ระยะอง ระยะอง ๗ ระยะอง ๗๒ ระยะอง ๙ ระยะอง ๕ และพันธุ์เกษตรศาสตร์ ๕๐ พันธุ์มันสำปะหลังที่ปลูก สามารถให้ผลผลิตดีและสามารถเจริญเติบโต ในสภาพดินที่มีความอุดมสมบูรณ์แตกต่างกัน มีบางอันที่สามารถสร้างหัวได้เร็วเช่นพันธุ์ระยะอง การเตรียมท่อนพันธุ์ที่ดีสามารถทำได้ดังนี้

๑.ต้นพันธุ์ควรสดใหม่ไม่บอบช้ำและปราศจากโรคและแมลงโดยเฉพาะเพลี้ยแป้ง สีสชมพูควรใช้จากแหล่งที่เชื่อถือได้

๒. ควรเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่สภาพดินและปริมาณน้ำฝนจากแหล่งผลิตที่เชื่อถือได้ต้นพันธุ์มีอายุ ๘-๑๒ เดือนใหม่สดตัดไว้ไม่เกิน ๑๕-๒๐ วันไม่บอบช้ำปราศจากโรคและแมลงศัตรูพืช

๓. การตัดท่อนพันธุ์ ยาวประมาณ ๒๐ ถึง ๒๕ เซนติเมตรมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ ตา

๔.การแช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารเคมีเพื่อป้องกันเพลี้ยแป้งนาน ๕-๑๐ นาที

(๒) การเตรียมดิน ไถตะโดยผาน ๓ ลึก ๒๐ -๓๐ เซนติเมตรตากดินไว้ประมาณ ๗-๑๐ วันเพื่อกำจัดวัชพืชและเศษพืช ใบ ราก ลำต้นและเหง้าลงไปในดิน ทำการหว่านปุ๋ยอินทรีย์อัตราได้ละ ๕๐๐-๑๐๐๐ กิโลกรัม ให้ทั่วทั้งแปลง ทำการไถพรวนโดยผาน๗ วันย่อยดินให้ร่วนซุยและกลบปุ๋ยอินทรีย์ที่หว่านลงไปควรใช้บัวหลังฝนตกประมาณ ๒-๓ วันเพื่อให้เกิดความชื้นในดิน ให้มันสำปะหลังเจริญเติบโตได้ และทำการไถยกร่องปลูก ความสูงของร่อง ๓๐-๔๐ เซนติเมตรระยะห่างระหว่างร่อง ๑๐๐-๑๒๐ เซนติเมตรเพื่อระบายน้ำและสะดวกในการกำจัดวัชพืชและเก็บเกี่ยว แต่บางพื้นที่ที่ไม่มีน้ำขังอาจไม่ต้องยกร่อง

(๓) การปลูก ควรปักท่อนพันธุ์ให้ตั้งตรงลึก ๑๐-๑๕ cm และควรปลูกในช่วงฤดูฝน หากมีแหล่งน้ำปลูกได้ตลอดปี ระยะปลูก ๑ * ๑ เมตร หรือ ๑.๒๐ * ๐.๘๐ เมตร ทำให้ได้ ๑,๖๐๐ ต้นต่อไร่

(๔) ระบบการให้น้ำ มันสำปะหลังเป็นพืชที่อาศัยน้ำฝน สามารถเจริญเติบโตได้ดีตลอดปี

(๕) การดูแลรักษา ควรมีการกำจัดวัชพืชในระยะ ๑-๔ เดือนแรกของการปลูก ๒-๓ ครั้ง หรือตามการเจริญเติบโตและปริมาณวัชพืช การป้องกันอาจใช้สารเคมีฉีดคุมวัชพืชหรือใช้แรงงานคนหรือเครื่องจักรขนาดเล็ก

(๖) การใส่ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยเคมีที่มีอัตราส่วน N P K ๒:๒:๑ ในทางปฏิบัติแนะนำให้ใช้ปุ๋ย สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๑๑ หรือใช้สูตร ๑๖-๘-๑๖ อัตรา ๕๐ ถึง ๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เดิมปุ๋ยเดียว ๐-๐-๖๐ ปริมาณ ๘ กิโลกรัมต่อไร่ การใส่ปุ๋ยใส่เพียงครั้งเดียวเมื่อมันสำปะหลังอายุ ๑-๒ เดือนในขณะที่ดินมีความชื้นเพียงพอโดยชุดหลุมใส่ ๒ ข้าง ต้นระยะพุ่มใบแล้วกลบดิน

(๗) การเก็บเกี่ยว ระยะเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมมันสำปะหลังเป็นพืชที่ไม่จำกัดอายุเก็บเกี่ยว แต่ควรเก็บเกี่ยวเมื่ออายุครบ ๘ เดือนขึ้นไปอายุเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมคือ ๑๒ เดือนไม่ควรเก็บเกี่ยวในช่วงที่มีฝนตกชุกกว่าจะทำให้เปอร์เซ็นต์แป้งต่ำหากไม่สามารถเก็บเกี่ยวได้สามารถทิ้งไว้ในดินถึง ๑๘ เดือนหากทิ้งไว้นานกว่านั้น ปริมาณเส้นใยจะมากเกินไปโรงงานอาจปฏิเสธการรับซื้อ

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ผลผลิตหัวสดไม่สามารถเก็บรักษาได้ต้องนำส่งโรงงานแปรรูปทันทีในที่นี้จะหมายถึงการเก็บรักษากิ่งพันธุ์เพื่อใช้ปลูกในฤดูการต่อไปส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์ของมันสำปะหลังคือส่วนของลำต้นการเก็บรักษาพันธุ์มีระยะเวลาจำกัดเนื่องจากความสมบูรณ์แข็งแรงความงอกจะลดลงตามลำดับ

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู แมลงศัตรูพืชที่สำคัญของมันสำปะหลังได้แก่เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง เพลี้ยแป้งสีชมพูไรแดงและแมลงหวี่ขาวส่วนร่วมโรคพืชได้แก่โรคใบไหม้และรากเน่าโคนเน่า การป้องกันกำจัดต้องแข่งก่อนพันธุ์โดยสารเคมีเพื่อป้องกันเพลี้ยแป้งและเดินสำรวจแปลงในระหว่างปีหากพบแป้งสีชมพูต้องรีบทำจากและแจ้งเจ้าหน้าที่ให้ทราบเพื่อปล่อยแตนเบียนและแมลงช้างปีกใส

๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอป่าต้ว มีการปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
มันสำปะหลัง (ปลายฝน) ปีที่ ๑									←	△	→		
ปีที่ ๒											←	▽	→
มันสำปะหลัง (ต้นฝน) ปีที่ ๑				←	△	→							
ปีที่ ๒	←	▽	→										
มันสำปะหลัง (หลังนา) ปีที่ ๑											←	△	→
ปีที่ ๒				←	▽	→							

สัญลักษณ์

- ←→ ช่วงฤดูปลูก
- ←▽→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว
- △ ปลูกสูงสุด
- ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

มีแหล่งรับซื้อ รวม ๑๐ แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่ ๗ ตำบลกระจาย จำนวน ๒ แห่ง
- อยู่ในหมู่ที่ ๑ ตำบลกระจาย จำนวน ๒ แห่ง
- อยู่ในหมู่ที่ ๘ ตำบลกระจาย จำนวน ๑ แห่ง
- อยู่ในหมู่ที่ ๙ ตำบลโคกนาโก จำนวน ๒ แห่ง
- อยู่ในหมู่ที่ ๑๖ ตำบลโคกนาโก จำนวน ๑ แห่ง
- อยู่ในหมู่ที่ ๘ ตำบลโพธิ์ไทร จำนวน ๑ แห่ง
- อยู่ในหมู่ที่ ๑๒ ตำบลโพธิ์ไทร จำนวน ๑ แห่ง

มีโรงงานแปรรูปมันสำปะหลัง รวม ๑ แห่ง บริษัท เจเอส สตาร์ช จำกัด

- อยู่ในหมู่ที่ ๑ ตำบลศรีฐาน จำนวน ๑ แห่ง

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในอำเภอจำนวน ๙๒๘ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๕ ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๑๔	โคกนาโก	การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	การปลูกมันสำปะหลังช่วงปลายฤดูฝน
๒	๙	โคกนาโก	การผลิตมันสำปะหลังให้ได้รับรองมาตรฐาน	การปลูกมันสำปะหลังอินทรีย์
๓	๙	โคกนาโก	การผลิตมันสำปะหลังให้ได้รับรองมาตรฐาน	การปลูกมันสำปะหลังอินทรีย์
๔	๓	กระจาย	การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง	การปลูกมันสำปะหลังแบบน้ำหยด
๕	๓	กระจาย	การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง	การปลูกมันสำปะหลังแบบน้ำหยด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอปาดัง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
แปลงใหญ่	๒	๑. แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๙ ตำบลโคกนาโก ๒. แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๔ ตำบลกระจาย
วิสาหกิจชุมชน	๒	๑. วิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์ ๒. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตมันสำปะหลังอินทรีย์ตำบลกระจาย ๓. วิสาหกิจชุมชนปลูกมันสำปะหลัง ม.๔ คำเกิดใน

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า มันสำปะหลัง อำเภอปาดัว

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	๑.ความเหมาะสมของพื้นที่ ในการปลูกมันสำปะหลัง มีความเหมาะสมในการปลูกมันสำปะหลังน้อย ๒.ความเสี่ยงทางกายภาพ พื้นที่อำเภอปาดัว เป็นพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม ประสบปัญหาเรื่องมันสำปะหลังเน่าเกือบทุกปี ๓.การเข้าถึงทรัพยากร เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งน้ำ มีแหล่งน้ำเพียงพอ มีสถานีสูบน้ำ มีคลองส่งน้ำใช้ในพื้นที่การเกษตร ๔.เกษตรกรสามารถเข้าถึงไฟฟ้าและถนนคมนาคมไปสู่แปลงของเกษตรกรได้อย่างทั่วถึง	๑. ที่ตั้ง มีจุดรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร โดยสถาบันเกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๒.การคมนาคมขนส่งจากแปลงสู่จุดรวบรวมหรือโรงงานแปรรูปซึ่งอยู่ในพื้นที่ ๓.ศักยภาพการจัดเก็บยังไม่เพียงพอ เนื่องจากผลผลิตมีจำนวนมาก เก็บเกี่ยวพร้อมกัน จึงทำให้ศักยภาพการจัดเก็บไม่เพียงพอ	๑.ตลาดของผลผลิตสินค้าข้าวจะมีการส่งให้กับพ่อค้าคนกลางจำหน่ายต่อ ๒.การขนส่งส่วนใหญ่จะเป็นพ่อค้าคนกลางดำเนินการขนส่ง
	ปัญหา Pain point	พื้นที่การเกษตรมีความเหมาะสมต่อการปลูกมันสำปะหลังน้อย พื้นที่การเกษตรบางส่วนอยู่ในพื้นที่ลุ่มทำให้มีปัญหาเรื่องมันสำปะหลังเน่าในช่วงฤดูฝน	ในพื้นที่อำเภอปาดัว มีศักยภาพการจัดเก็บยังไม่เพียงพอ เนื่องจากผลผลิตมีจำนวนมาก เก็บเกี่ยวพร้อมกัน จึงทำให้ศักยภาพการจัดเก็บไม่เพียงพอ	เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มกันเพื่อต่อรองราคาของผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่จะจำหน่ายให้พ่อค้าคนกลาง ไม่สามารถกำหนดราคาได้
	แนวทาง/ App tech. ที่จะใช้ แก้ปัญหา	ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในต้นฝน เป็นปลูกช่วงปลายฝน เพื่อเก็บเกี่ยวก่อนช่วงฤดูฝน ลดการเน่าของมันสำปะหลัง	กลุ่มเกษตรกรอาจจะขอสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินเพื่อลงทุนในด้านศักยภาพการจัดเก็บผลผลิตทางการเกษตรเพื่อที่จะรวบรวมแปรรูปจัดจำหน่ายต่อไป	เกษตรกรจะต้องมีการรวมกลุ่มกัน และจะต้องมีมาตรฐานข้าวให้เป็นปัจจุบันและเป็นมาตรฐานที่ตลาดมีความต้องการ เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีอำนาจในการต่อรองการจำหน่ายผลผลิตได้

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	<p>๑.เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ปลูกมันสำปะหลังเป็นเกษตรกรที่สูงอายุ และมีหนี้สินมาก</p> <p>เกษตรกรบางรายขาดความรู้ทักษะด้านการเกษตร</p> <p>๒.แรงงานด้านการเกษตรขาดแคลน ส่วนใหญ่จะใช้เงินในการจ้างการทำงานการเกษตร</p> <p>๓.ภายในพื้นที่มีร้านค้าทางการเกษตรจำหน่ายปัจจัยการผลิต โดยไม่มีการผูกขาด ขึ้นอยู่กับความต้องการของเกษตรกรที่จะเลือกซื้อ</p>	<p>๑.มีการรวบรวมผลผลิตโดยกลุ่มเกษตรกรหลักๆมี ๒ กลุ่ม เพื่อเป็นแหล่งที่รับซื้อผลผลิต</p> <p>๒.กลุ่มเกษตรกรมีความรู้ประสบการณ์ในการปลูกมันสำปะหลังให้มีคุณภาพ และมีมาตรฐานรับรอง</p>	<p>๑.การจำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่ในพื้นที่ที่จะจำหน่ายให้พ่อค้าคนกลาง และโรงงานแปรรูปในพื้นที่</p> <p>๒.ผู้บริโภคในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะต้องการผลผลิตที่ดีมีคุณภาพเชื่อถือได้ มีมาตรฐานรับรอง</p> <p>๓.ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดราคารับซื้อจะเป็นพ่อค้าคนกลาง ซึ่งทำให้เกษตรกรไม่มีอำนาจในการต่อรองราคาสินค้า</p>
	ปัญหา Pain point	<p>เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก จำเป็นต้องจ้างแรงงานเครื่องจักรกลในการทำงานการเกษตร รวมทั้งขาดแรงงานในพื้นที่เนื่องจากวัยทำงานเข้าไปทำงานในเมืองหลวง เนื่องจากทำการเกษตรขาดทุนไม่ได้กำไร และเกษตรกรมีความเชื่อเรื่องการปฏิบัติแบบเดิม แบบเดิม ซึ่งมองว่าไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานได้ เช่นมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ซึ่งมองว่าถ้าปฏิบัติตามผลผลิตจะได้น้อย ไม่คุ้มค่า หรือไม่ได้ผลผลิตเลย ซึ่งเกษตรกรไม่เปิดใจยอมรับ</p>	<p>เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันน้อยมาก ทำให้ไม่มีความเข้มแข็ง จึงทำให้ไม่มีสิทธิต่อรองราคาสินค้า และเกษตรกรขาดมาตรฐานสินค้าที่ควรมี เช่น มาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ ที่สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าของเกษตรกรได้</p>	<p>เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มกันจึงจำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าคนกลาง โดยพ่อค้าคนกลางเป็นผู้กำหนดราคาสินค้า ทำให้เกษตรกรไม่มีทางเลือกในการจำหน่ายสินค้า จึงโดนกดราคาจำหน่ายตามที่พ่อค้าคนกลางกำหนด ทำให้เกิดการขาดทุนในการทำการเกษตร และเป็นหนี้จากการกู้ยืมเงินมาลงทุนรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย</p>
	แนวทาง/ App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	<p>สร้างความเชื่อมั่นให้เกษตรกร อบรมเสริมสร้างความรู้ด้านการเกษตรทั้งด้านมาตรฐานสินค้า การแปรรูป การลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งสร้างแรงบันดาลใจในการทำการเกษตรรูปแบบใหม่ นำ Smart Farmer หรือ Young Smart Farmer เป็นต้นแบบให้เกษตรกร ให้คนรุ่นใหม่หันมาทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้น</p>	<p>ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นที่เลี้ยงในการแนะนำ ส่งเสริมเพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง และให้สามารถบริหารจัดการเองได้ รวมทั้งมีมาตรฐานฯ ตามความต้องการของตลาด</p>	<p>เกษตรกรจะต้องมีมาตรฐานสินค้าเกษตรที่ตรงตามความต้องการของตลาด และมีการรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรให้เกิดการต่อรองราคาผลผลิตทางการเกษตรได้ รวมทั้งมีการแปรรูปจำหน่ายสินค้าของกลุ่มเอง เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้า และกลุ่มเกษตรกรจะต้องทำการตลาดเอง ตามการออกบูท หรือโชว์ผลผลิต ตามงานต่างๆ</p>

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	เกษตรกรในพื้นที่อำเภอป่าดัวส่วนใหญ่ปลูกมันสำปะหลังพันธุ์ ระยอง ๗๒, ระยอง ๗, พวงเพชร โดยใช้น้ำฝนเป็นหลักทำให้ในแต่ละปี ทำให้ผลผลิตผันผวนตามสภาพอากาศพื้นที่ปลูกและผลผลิตลดลงจากภัยแล้งและน้ำท่วม มีโรคใบด่างระบาด ทำให้ผลผลิตลดลง	เกษตรกรส่วนใหญ่เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วจะจำหน่ายขายมันฯสด มีโรงงานแปรรูปมันสำปะหลังในพื้นที่ ๑ แห่ง โดยโรงงานต้องการหัวมันต่อเนื่อง แต่บางช่วงขาดวัตถุดิบไม่เพียงพอกับความต้องการ	มันสำปะหลังในพื้นที่อำเภอป่าดัวส่วนใหญ่ส่งขายให้พ่อค้าคนกลางมีลานรับซื้อมันสดฯ และโรงงานแปรรูป ซึ่งมีความต้องการมันสำปะหลังในปริมาณมากเพื่อแปรรูป ส่งออกทั้งใน และนอกประเทศ
	ปัญหา Pain point	มันสำปะหลังในพื้นที่อำเภอป่าดัว มีปัญหาในเรื่องผลผลิตตกต่ำเนื่องจากภัยแล้ง น้ำท่วม และมีการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง ต้นทุนผลผลิตสูง เนื่องจากขาดแรงงาน	เกษตรกรขาดการแปรรูปผลผลิตสินค้า ทำให้ได้ราคาตามที่พ่อค้าคนกลางกำหนด เนื่องจากจะจำหน่ายสดเป็นหลัก ไม่สามารถกำหนดราคาได้นอกจากนี้ขาดการรวมกลุ่มกันสร้างความเข้มแข็ง	โรงงานแปรรูปที่รับซื้อผลผลิตมันสำปะหลังมีการกำหนดราคาตามเปอร์เซ็นต์แป้ง ทำให้เกษตรกรต้องปลูกมันสำปะหลังให้ได้คุณภาพแป้งสูงจึงจะขายได้ราคาที่มากขึ้น
	แนวทาง/ App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ส่งเสริมเกษตรกรให้เกษตรกรปลูกมันสำปะหลังในช่วงเวลาที่เหมาะสม เลือกใช้ท่อนพันธุ์จากแหล่งที่ไม่มีการระบาดของโรคใบด่าง มีการใช้เทคโนโลยีเครื่องจักรที่ทันสมัยทดแทนการใช้แรงงานคน	ส่งเสริมเกษตรกรแปรรูปผลผลิต ส่งเสริมการรวมกลุ่ม สร้างเครือข่าย พร้อมทั้งส่งเสริมแหล่งเงินทุนเพื่อให้ได้เงินทุนนำมาทำโรงงานแปรรูป และสร้างมาตรฐานการแปรรูป	เลือกใช้สายพันธุ์ที่เหมาะสมที่มีเปอร์เซ็นต์แป้งสูง เช่น เกษตรศาสตร์ ๕๐ ห้วยบง ๖๐ เป็นต้น ใส่ปุ๋ยบำรุงด้วยปุ๋ยโพแทสเซียมสูง ในช่วงอายุ ๓-๔ เดือนเพื่อขยายหัวมันฯ บริหารจัดการดินให้มีความร่วนซุย, เก็บเกี่ยวในอายุที่เหมาะสม (๑๐-๑๒ เดือน), และเลือกเก็บเกี่ยวในช่วงหน้าแล้ง

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

โครงการเลี้ยงผึ้งโพรงป่าเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเลี้ยงผึ้งโพรงป่าเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์
๒. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงผึ้งโพรงป่าเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์เป็นตัวชี้วัดเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ให้ได้รับรองมาตรฐาน
๓. แนวทางการพัฒนา	โครงการเลี้ยงผึ้งโพรงป่าเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยผลักดันและสร้างแรงจูงใจให้กับเกษตรกรลดการใช้สารเคมีฉีดพ่นแปลง ซึ่งเป็นอันตรายต่อตัวผึ้งที่ทำการเลี้ยงและต่อเกษตรกรเอง
๔. หลักการและเหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> - ผึ้งเป็นแมลงที่ช่วยในการผสมเกสรทำให้พืชผลในแปลงปลูกติดผลดีขึ้นให้ผลผลิตมากขึ้น และเป็นตัวบ่งชี้ว่าสวนนั้นๆไม่ใช้สารเคมีฉีดพ่นเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคผลผลิต - ผึ้งโพรงป่าเป็นสัตว์อยู่ในท้องถิ่นแต่ละพื้นที่ตามธรรมชาติ สามารถนำมาเลี้ยงให้ถูกวิธีเชิงอนุรักษ์โดยการไม่ใช้ควั่น และสามารถขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนผึ้งให้มากขึ้นได้เอง - ผึ้งเป็นสิ่งที่ช่วยผลักดันให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไม่ใช้สารเคมีฉีดพ่นแปลงเนื่องจากจะเป็นอันตรายต่อตัวผึ้งเป็นแนวทางนำไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ได้จริง - ผลผลิตที่ได้เป็นน้ำผึ้งแท้จากธรรมชาติสามารถตรวจสอบติดตามแหล่งผลิตและที่มาได้จริง - น้ำผึ้งแท้จากธรรมชาติเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคและไขผึ้งที่เหลือหลังการเก็บน้ำผึ้งสามารถนำมาจำหน่ายได้หรือนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งเป็นการสร้างรายได้เสริมของครัวเรือนอีกทางหนึ่ง - เป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีและเป็นเกษตรอินทรีย์มากยิ่งขึ้น ตลอดถึงเกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มมากขึ้นจากการที่ผึ้งมีการช่วยผสมเกสร - เป็นการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวมBCG Model <p>ที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ ๓ มิติไปพร้อมกันได้แก่ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ที่คำนึงถึงการนำวัสดุต่างๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และทั้ง</p>

	๒ เศรษฐกิจขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจสีเขียว(Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาขยายผลจำนวนพื้นที่แปลงและผลผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ๒. เพื่อส่งเสริมการสร้างรายได้เสริมของครัวเรือนที่ทำเกษตรอินทรีย์และเลี้ยงผึ้งโพรงป่ามากยิ่งขึ้น ๓. เพื่อให้เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มมากขึ้นซึ่งเป็นผลพลอยได้ทางอ้อมเนื่องจากผึ้งช่วยในการผสมเกสร
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. น้ำผึ้งแท้ตามธรรมชาติสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาได้มีจำหน่ายในพื้นที่จังหวัดยโสธร ๒. รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น ๑๐% ต่อปีของเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์สำหรับผู้เลี้ยงผึ้งโพรงป่า ๓. เกษตรกรมีสุขภาพดีขึ้น มีความเสี่ยงการเจ็บป่วยจากสารเคมีจำนวนน้อยลง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	วิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์หมู่ที่๗ ตำบลกระจ่าย อำเภอป่าติ้วจังหวัดยโสธร ๓๕๑๕๐
๘. กิจกรรมหลัก	๘.๑ ส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงป่าให้กับสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์และเกษตรกรรายใหม่ที่สนใจเข้าร่วมกลุ่มเพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยง การจัดการภายในรังผึ้ง การเก็บน้ำผึ้งตลอดถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากน้ำผึ้งให้กับสมาชิกกลุ่มปัจจุบันและเกษตรกรรายใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ เป้าหมาย ๓๐ คน จำนวน ๓ ครั้ง จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท วิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์ สำนักงานเกษตรอำเภอป่าติ้ว และสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานปศุสัตว์อำเภอป่าติ้ว และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร ๘.๒ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การจัดการภายในรังผึ้ง ตลอดถึงการสร้างแหล่งอาหารผึ้งและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมให้กับสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้ง จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท วิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์ สำนักงานเกษตรอำเภอป่าติ้ว และสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานปศุสัตว์อำเภอป่าติ้ว และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร

	<p>๘.๓ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์การเลี้ยงผึ้งโพรงป่า (กล่องมาตรฐานการเลี้ยงผึ้งโพรงป่าโต๊ะขาตั้งกล่อง และอุปกรณ์เสริมอื่นๆ จำนวน ๖๐ ชุด)และการจัดหาผึ้งนำมาเลี้ยง จำนวน ๑๗๐,๐๐๐ บาท</p> <p>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์</p> <p>สำนักงานเกษตรอำเภอป่าต้ว และสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร</p> <p>สำนักงานปศุสัตว์อำเภอป่าต้ว และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร</p> <p>๘.๔ สมาชิกกลุ่มฯ อบรมดูงานนอกสถานที่เกี่ยวกับการเลี้ยง การจัดการภายในรังผึ้ง และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผึ้งโพรงป่าจำนวน ๒ครั้ง เพื่อให้ได้รับความรู้ใหม่สามารถนำมาปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในกิจกรรมของกลุ่มให้มีความเหมาะสมและดียิ่งขึ้น จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท</p> <p>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์</p> <p>สำนักงานเกษตรอำเภอป่าต้ว และสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร</p> <p>สำนักงานปศุสัตว์อำเภอป่าต้ว และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร</p> <p>๘.๕ อุปกรณ์ประกอบการเก็บผลผลิตน้ำผึ้ง(เครื่องสกัดน้ำผึ้ง จำนวน ๒๐,๐๐๐บาท</p> <p>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์</p> <p>สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอป่าต้ว และสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร</p> <p>สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร</p> <p>สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยโสธร</p> <p>สำนักงานเกษตรอำเภอป่าต้ว และสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร</p> <p>๘.๖ อุปกรณ์และส่วนผสมสำหรับการแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำผึ้ง ได้แก่ สบู่ ครีม เป็นต้น จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท</p> <p>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์</p> <p>สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอป่าต้ว และสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร</p> <p>สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร</p> <p>สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยโสธร</p> <p>สำนักงานเกษตรอำเภอป่าต้ว และสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร</p>
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานเกษตรอำเภอป่าต้ว บูรณาการร่วมกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง และหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี/วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ สิ้นสุด วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๓๐๐,๐๐๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด งบกลุ่มจังหวัด และงบประมาณจากท้องถิ่นในแต่ละตำบล)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. ผลิตน้ำผึ้งแท้ธรรมชาติจำหน่ายได้ไม่น้อยกว่า ๖๐ กก./ปี ๒. ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผึ้งจำหน่าย ๓. จำนวนพื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นจำนวนไม่ต่ำกว่า ๓๐ แปลง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีรายได้ครัวเรือนมากขึ้นจากการจำหน่ายน้ำผึ้ง และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ๒. ผลผลิตจากเกษตรกรที่เป็นพืชผักและผลไม้ที่เป็นเกษตรอินทรีย์ มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคมีจำหน่ายมากยิ่งขึ้น ๓. สมาชิกกลุ่มฯและผู้บริโภคมีผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัยจากสารเคมีส่งผลต่อสุขภาพดีขึ้น

โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากมูลสัตว์และวัสดุที่เหลือจากการเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากมูลสัตว์และวัสดุที่เหลือจากการเกษตร
๒. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับการรับรองเกษตรปลอดภัย(GAP)และเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand) ให้ได้รับรองมาตรฐาน
๓. แนวทางการพัฒนา	โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์เพื่อสมาชิกภายในกลุ่มนำไปใช้งาน
๔. หลักการและเหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อเป็นการส่งเสริมในการลดการใช้ปุ๋ยเคมีและต้นทุนสำหรับสมาชิกกลุ่มเกษตรกร โดยมีเป้าหมายให้เป็นเกษตรกรอินทรีย์เพื่อให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพตามแนวทางการพัฒนาจังหวัดยโสธร “จังหวัดยโสธรเมืองเกษตรอินทรีย์ เมืองแห่งวิถีอีสาน” ดังนั้น เพื่อพัฒนาและยกระดับด้านเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดยโสธรให้ดียิ่งขึ้น จึงต้องพัฒนาด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพและผ่านการรับรองมาตรฐาน - เพื่อนำมูลสัตว์เลี้ยงที่เป็นกิจกรรมอาชีพอยู่แล้วเช่น วัว ควาย และไก่ เป็นต้น มาทำปุ๋ยอินทรีย์(ปุ๋ยหมัก)ตามหลักวิชาการ หลีกเลียงการนำไปใช้ในแปลงโดยตรง - เพื่อนำพืชวัสดุทางการเกษตรที่เหลือจากการเก็บเกี่ยว เช่น พืชผัก และผลไม้มาทำปุ๋ยอินทรีย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด - เป็นการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม BCG Model ที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ ๓ มิติไปพร้อมกันได้แก่ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน(Circular

	<p>Economy) คำนึงถึงการนำวัสดุต่างๆกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และทั้ง ๒ เศรษฐกิจนี้อยู่ภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว(Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน</p> <p>สภาพปัญหา / ความต้องการ</p> <p>- เนื่องจากมีความต้องการขอรับการสนับสนุนโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ โรงเรือนและอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ อาทิ เช่น เครื่องผสมปุ๋ยอินทรีย์ เครื่องตีปั่น (บดละเอียด)ปุ๋ยอินทรีย์ เครื่องหั่นย่อยเศษพืชกิ่งไม้ และ เครื่องเย็บกระสอบ สำหรับการบรรจุเพื่อนำวัสดุที่มีอยู่จากผลผลิตของสมาชิกกลุ่มมาใช้สำหรับการเพาะปลูกและเป็นการลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตสูงในปัจจุบัน</p>
<p>๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑, เพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี</p> <p>๒, เพื่อเป็นการยกระดับเกษตรกรในการเพาะปลูกแบบเดิมเข้าสู่เกษตรอินทรีย์ตามแนวทางการพัฒนาจังหวัดยโสธร</p> <p>๓, เพื่อลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรทำให้เกษตรกรมีรายได้ครัวเรือนมากขึ้น</p> <p>๔, เกษตรกรและผู้บริโภคมีความปลอดภัยจากสารเคมี</p>
<p>๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<p>๑, ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้คุณภาพและและมาตรฐานตรงตามความต้องการของเกษตรกรสมาชิกกลุ่ม</p> <p>๒, ลดต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพงและลดอัตราการนำเข้าปุ๋ยอินทรีย์จากภายนอกจังหวัด</p>
<p>๗. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์ หมู่ที่ ๗ ตำบลกระเจา อำเภopatตัว จังหวัดยโสธร ๓๕๑๕๐</p>
<p>๘. กิจกรรมหลัก</p>	<p>๘.๑ ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์</p> <p>ทำการฝึกอบรมและศึกษาดูงานเพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพให้กับสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์ จำนวน ๓๐,๐๐๐บาท</p> <p>วิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์</p> <p>สำนักงานเกษตรอำเภopatตัว และสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร</p> <p>สำนักงานปศุสัตว์อำเภopatตัว และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร</p> <p>ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร (ศวพ.)</p> <p>๘.๒ สนับสนุนอุปกรณ์การทำโรงเรือนผลิตปุ๋ยอินทรีย์และลานตากแห้ง</p> <p>จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>วิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์</p> <p>สำนักงานเกษตรอำเภopatตัว และสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร</p> <p>สำนักงานปศุสัตว์อำเภopatตัว และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร</p> <p>ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร (ศวพ.)</p>

	<p>๘.๓ สนับสนุนอุปกรณ์และครุภัณฑ์การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องหั่นย่อยเศษพืชกิ่งไม้ ราคา ๖๕,๐๐๐ บาท - เครื่องตีปั่น(บดละเอียด)ปุ๋ยอินทรีย์ ราคา ๓๕,๐๐๐ บาท - เครื่องผสมปุ๋ยอินทรีย์แบบแวนอน ราคา ๔๕,๐๐๐บาท - เครื่องเย็บกระสอบปุ๋ย ราคา ๕,๐๐๐บาท <p>รวมทั้งสิ้น ๑๕๐,๐๐๐บาท</p> <p>วิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์ สำนักงานเกษตรอำเภอป่าต้ว และสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานปศุสัตว์อำเภอป่าต้ว และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร (ศวพ.)</p> <p>๘.๔ ทำการตรวจรับรองปุ๋ยอินทรีย์ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท</p> <p>วิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์ สำนักงานเกษตรอำเภอป่าต้ว และสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานปศุสัตว์อำเภอป่าต้ว และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร (ศวพ.)</p> <p>๘.๕ ตรวจติดตาม ให้คำแนะนำ และประเมินผลโครงการ สำหรับสมาชิกกลุ่ม จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท</p> <p>วิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์ สำนักงานเกษตรอำเภอป่าต้ว และสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานปศุสัตว์อำเภอป่าต้ว และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร (ศวพ.)</p>
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานเกษตรอำเภอป่าต้ว บูรณาการร่วมกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง และหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ สิ้นสุด วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๔๑๕,๐๐๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด งบกลุ่มจังหวัด และงบประมาณจากท้องถิ่นในแต่ละตำบล)
๑๒. ผลผลิต (output)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. สามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ไม่น้อยกว่า ๒๐ ตัน/ปี ๒. มีโรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์มาตรฐานสำหรับกลุ่มสมาชิก
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. มีการนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ๒. สมาชิกสามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมีได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ๓. สมาชิกกลุ่มมีผลผลิตการเกษตรที่ได้จากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มีสุขภาพดีขึ้นและผู้บริโภคมีความปลอดภัยจากสารเคมีมากขึ้น ๔. เป็นการส่งเสริมและยกระดับการทำเกษตรอินทรีย์โดยตรง

๒. สรุปรูปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๗ แสดงสรุปรูปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการเลี้ยงผึ้งโพรงป่า เพื่อขับเคลื่อนเกษตร อินทรีย์	๑. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ๒. งบประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ๓. วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการ ฝึกอบรม การบริหารจัดการ กลุ่ม	๑. เกษตรกรมีรายได้ครัวเรือน มากขึ้นจากการจำหน่ายน้ำผึ้ง และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ๒. ผลผลิตจากเกษตรกรที่เป็น พืชผักและผลไม้ที่เป็นเกษตร อินทรีย์ มีความปลอดภัยต่อ ผู้บริโภคมีจำหน่ายมากขึ้น ๓. สมาชิกกลุ่มฯและผู้บริโภคมี ผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัย จากสารเคมีส่งผลต่อสุขภาพดี ขึ้น	๑. ผลิตน้ำผึ้งแท้ ธรรมชาติจำหน่ายได้ไม่ น้อยกว่า ๖๐กก./ปี ๒. ผลิตภัณฑ์แปรรูป จากผึ้งจำหน่าย ๓. จำนวนพื้นที่ทำ เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น จำนวนไม่ต่ำกว่า ๓๐ แปลง	เกษตรกรจำนวน ๒๐๐ ราย ลดต้นทุนการผลิตข้าว มี ทักษะการผลิตข้าวอินทรีย์ ให้ได้มาตรฐาน Organic Thailand ผ่านการรับรอง การผลิตข้าวอินทรีย์ตาม มาตรฐาน Organic Thailand เกิดการรวมกลุ่ม ต่อยอดการดำเนินงาน เช่น การรวบรวมผลผลิต การแปรรูป การตลาด เป็น ต้น	เกษตรกรจำนวน ๒๐๐ ราย ลดต้นทุนการผลิต ข้าว มีทักษะการผลิต ข้าวอินทรีย์ให้ได้ มาตรฐาน Organic Thailand ผ่านการ รับรองการผลิตข้าว อินทรีย์ตามมาตรฐาน Organic Thailand สามารถเป็นต้นแบบการ ผลิตข้าวอินทรีย์ให้กับ คนในชุมชนได้ รวมกลุ่มต่อยอดการ ผลิต แปรรูปจำหน่าย เอง สร้างเครือข่ายใน พื้นที่ และสามารถพึ่งพา ตนเองได้อย่างยั่งยืน	งบจังหวัด งบกลุ่มจังหวัด งบจาก อปท แต่ ละตำบล	ปี ๒๕๖๙ - ปี ๒๕๗๔

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ จากมูลสัตว์และวัสดุที่ เหลือจากการเกษตร	๔. เกษตรกร จำนวน ๒๐ ราย ๕. งบประมาณ ๔๑๕,๐๐๐ บาท ๖. วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการ ฝึกอบรม ๗. การบริหาร จัดการกลุ่ม	๑. มีการนำเศษวัสดุเหลือใช้ทาง การเกษตรมาใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ๒. สมาชิกสามารถลดต้นทุน การใช้ปุ๋ยเคมีได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ๓. สมาชิกกลุ่มมีผลผลิต การเกษตรที่ได้จากการใช้ปุ๋ย อินทรีย์มีสุขภาพดีขึ้นและและ ผู้บริโภคมีความปลอดภัยจาก สารเคมีมากขึ้น ๔. เป็นการส่งเสริมและ ยกระดับการทำเกษตรอินทรีย์ โดยตรง	๑. สามารถผลิตปุ๋ย อินทรีย์ได้ไม่น้อยกว่า ๒๐ ตัน/ปี ๒. มีโรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์ มาตรฐานสำหรับกลุ่ม สมาชิก	เกษตรกรจำนวน ๒๐๐ ราย ลดต้นทุนการผลิต ข้าว มีทักษะการผลิตข้าว อินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน Organic Thailand ผ่าน การรับรองการผลิตข้าว อินทรีย์ตามมาตรฐาน Organic Thailand เกิด การรวมกลุ่มต่อยอดการ ดำเนินกิจกรรม เช่น การ รวบรวมผลผลิต การแปร รูป การตลาด เป็นต้น	เกษตรกรจำนวน ๒๐๐ ราย ลดต้นทุนการผลิต ข้าว มีทักษะการผลิตข้าว อินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน Organic Thailand ผ่าน การรับรองการผลิตข้าว อินทรีย์ตามมาตรฐาน Organic Thailand สามารถเป็นต้นแบบการ ผลิตข้าวอินทรีย์ให้กับคน ในชุมชนได้ รวมกลุ่มต่อ ยอดการผลิต แปรรูป จำหน่ายเอง สร้าง เครือข่ายในพื้นที่ และ สามารถพึ่งพาตนเองได้ อย่างยั่งยืน	งบจังหวัด งบกลุ่มจังหวัด งบจาก อปท แต่ละตำบล	ปี ๒๕๖๙ - ปี ๒๕๗๔

บรรณานุกรม

- สำนักงานเกษตรอำเภอป่าต้ว, ๒๕๖๘
ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๘
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอป่าต้ว, ๒๕๖๘
สำนักงานปศุสัตว์อำเภอป่าต้ว, ๒๕๖๘
สำนักงานประมงอำเภอป่าต้ว, ๒๕๖๘
ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก, ๒๕๖๘
ที่ว่าการอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร, ๒๕๖๘
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร, ๒๕๖๘
สำนักทะเบียนอำเภอป่าต้ว , ๒๕๖๘
กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๘
ระบบฐานข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก กรมชลประทาน, ๒๕๖๘
ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๘
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ พ.ศ. ๒๕๖๘
ศูนย์อุตุวิทยามิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง, ๒๕๖๘